

Familie-, kultur-, og administrasjonskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2005/629-1 CWI/-

Dato
22.04.2005

PERSONVERN OG HÅNDHEVELSE AV IMMATERIELLE RETTIGHETER

Datatilsynet viser til Kultur- og kirkedepartementets forslag til endringer i åndsverkloven (Ot. prp. nr. 46, 2004-2005), samt åpen høring i stortingskomiteen.

Tilsynet registrerer at noen av de foreslåtte endringene har vekket samfunnsdebatt, og konstaterer at fokuset i hovedsak har vært rettet mot **hensiktsmessigheten** av kravet om lovlig kopieringsgrunnlag, samt forbudet mot omgåelse av tekniske beskyttelsessystemer.

Det faller utenfor Datatilsynets kompetanse å vurdere endringsforslagets materielle innhold. Tilsynet ønsker imidlertid å fremheve visse kritiske synspunkter knyttet til de eventuelle **konsekvensene** av forslaget fra et personvernståsted. Det vises i denne sammenheng spesifikt til proposisjonens krav om lovlig kopieringsgrunnlag som vilkår for unntaket om kopiering til privat bruk. Vedtakelse av dette forslaget vil blant annet innebære at forsettlig nedlasting av ulovlig kopiert materiale gjennom for eksempel fildelingstjenester på Internett, i praksis vil rammes av åndsverkloven.

Datatilsynet har i den senere tid sett flere eksempler på at private representanter for rettighetshavere overvåker fildelingstjenester på Internett i den hensikt å skaffe til veie personopplysninger om enkeltpersoner som **tilbyr** ulovlig materiale. Tilsynet er av den forståelse at denne skjulte overvåkingen enten foretas manuelt, eller automatisk ved hjelp av egen programvare. Informasjonen som samles inn kan omfatte personens IP- adresse, brukernavn og filnavn, samt navnet på Internettleverandøren. Etter det tilsynet er kjent med sendes i praksis innsamlet informasjon over til Internettleverandøren, som kan koble de mottatte data mot kontaktdetaljer om kunden, og eventuelt rette sanksjoner mot denne.

Datatilsynet er av rettsikkerhetsårsaker kritisk til skjult overvåking foretatt av private aktører, som ikke er underlagt de strenge straffeprosessuelle krav som politiet må oppfylle i alminnelig etterforskning. Opplysningene som samles inn av de private aktørene kan videre gi et detaljert bilde av enkeltpersoners adferd og interesser, noe

som underbygger tilsynets skepsis. Det faktum at bruker og eier av det utstyr som benyttes til å laste ned ulovlig materiale kan være forskjellige personer, trekker i samme retning. IP- adressen er som kjent knyttet til terminalen som benyttes på Internett.

Det er grunn til å tro at privatovervåking av fildelingstjenester vil øke i kjølevannet av ovennevnte forslags vedtakelse, uten at konsekvensene av dette synes å være vurdert av departementet. Tilsynet er herunder av den forståelse at politiet av ressurs- og bevis hensyn i dag ikke kan prioritere etterforskning av saker om forsettlig nedlasting av beskyttet materiale.

Datatilsynet vil fremheve at de personvernmessige betenkeligheter ved privat håndhevelse av immaterielle rettigheter på Internett ikke er særnorsk. Det vises i denne sammenheng til en pågående sak for den svenske Datainspektionen, der det såkalte Antipiratbyrå granskes for brudd på den svenske personoppgiftslagen, etter å ha overvåket- og samlet inn opplysninger om enkeltpersoner gjennom fildelingstjenester. Tilsynet vil avslutningsvis vise til at den potensielle konflikt mellom personvern og håndhevelse av opphavsrett også har vært drøftet på EU-nivå. Det refereres her til arbeidsdokument (WP 104) fra den såkalte artikkel- 29 gruppen, som finnes elektronisk på følgende internettadresse:
http://europa.eu.int/comm/internal_market/privacy/workinggroup/wp2005/wpdocs05_en.htm

Datatilsynet regner med at lovgiver vil vurdere ovennevnte praktiske konsekvenser av departementets forslag under den videre behandling.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Christian With
rådgiver